

L'OPINIÓ

EL COMPROMIS DE SANT SEBASTIAN

L'amplitud excepcional amb què es reconeix a Catalunya la seva capacitat de contractant deixa amb plena llibertat l'altra part contractant per acceptar o no la proposta de la primera. De fet, per tant, el compromís es concreta, per ambdues parts, en la simple qüestió de procediment, importantíssima si es vol, però no substancial. Nosaltres, autors, amb un nucli de joves i amb una brillant representació dels diferents matisos del proletariat català, de les bases del programa mínim de la Intelligència d'Esquerres, considerem més pràctica i més eficient la fórmula consignada en aquelles bases. Perquè el compromís, llavors, no es limitava a un dret teòric, molt ampli, però simplement teòric, sinó que es referia a una realitat concreta, la llibertat de l'idioma i de la cultura catalanes, precisament les reivindicacions més essencials de Catalunya per tal com són les que li donen una personalitat nacional.

Dintre el marc d'un Estat federal, en el qual els components gaudeixen sempre de sobirania en el camp més o menys vast de les seves facultats internes, fer acceptar per endavant les facultats espirituals, idioma i cultura, deixant per al regateig les facultats econòmiques o administratives, de naturalesa secundària, era un resultat infinitament més positiu que no pas l'assolit ara.

En aquest aspecte no podem felicitar els representants d'una part del catalanisme republicà que varen assistir a la reunió de San Sebastián per les seves qualitats diplomàtiques. Si algun d'ells, que era signant del programa mínim d'Intelligència d'Esquerres, s'hagués limitat a defensar la part d'aquest programa que feia referència a la qüestió catalana, hauria treballat molt més per Catalunya del que representa, en la realitat, la fórmula del senyor Carrasco i Formiguera.

Per altra banda, el senyor Carrasco es situà en el camp de la teoria pura,

i això posa Catalunya, arribat el moment d'unes Corts Constituents republicanes, en una posició política extremadament delicada. Ens és reconegut el dret de fixar els lligams que volem tenir amb l'Estat federal. Però hom reconeix, com és natural, a l'altra part que s'ha de federar, la facultat d'acceptar o no aquest lligam. Com ha dit el propi senyor Carrasco en la seva conferència a Acció Catalana, situat el problema en aquests termes, o bé s'accepta íntegrament la proposta de Catalunya i s'obté una solució jurídica, o bé no s'accepta aquella proposta, i, fracassada la solució jurídica, queda només obert el camí de la solució violenta.

Teòricament, la fórmula pot anar. És poc sincera, perquè hi cabria una afirmació separatista, eliminada, honestament parlant, pel mateix fet de l'assistència a la reunió. En canvi en l'aspecte polític és francament defectuosa, per poc hàbil. Els que redactin l'Estatut de Catalunya es veuran cohibits per la conveniència de fixar uns lligams de federació que siguin acceptats per les Constituents, comproment les conseqüències greus que implicaria la no acceptació. Els que rebien el mandat d'anar al Parlament a presentar i defensar la proposta catalana es trobaran, políticament, en la incòmoda posició següent: o s'accepta el que Catalunya proposa o es nega el seu dret d'autodeterminació. I és difícil, per no dir impossible, que els representants espanyols, fins i tot plens de bona voluntat, no es considerin amb el dret de proposar modificacions, impossibles d'atorgar per part dels representants catalans, encara que n'apreciessin la conveniència davant d'un Estatut prèviament sancionat en plebiscit pel poble de Catalunya.

L'error polític del senyor Carrasco i dels seus companys catalans de la reunió de San Sebastián consisteix en haver fet qüestió essencial i prèvia el reconeixement del dret de Ca-

Encara hi ha empresonats per idees, encara hi ha exiliats per idees, encara hi ha Monarquia